

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2019 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2019 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2019. – 230 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеєва І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – к.е.н., доц.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом №2 від 01.10.2019 р.

- проводиться та контролюється прострочена заборгованість;
- формується безнадійна заборгованість.

Управління дебіторською заборгованістю є одним із головних етапів, що розглядають в процесі реструктуризації.

Імобілізацією власного капіталу є розмір дебіторської заборгованості, що перевищує певний рівень капіталу підприємства, що в свою чергу може призвести до ліквідності або зупинки виробництва.

Реструктуризація товарної дебіторської заборгованості є необхідністю, яка може виникнути не лише у разі проведення внутрішньої перевірки підприємства-постачальника при загрозі банкрутства, а й при виявленні невеликої кризової ситуації, яка пов'язана із зниженням абсолютної платоспроможності, а також у постійній потребі до залучення позикових коштів для здійснення поточних платежів.

Отже, у сучасних умовах необхідно постійно контролювати стан дебіторської заборгованості та стежити за розрахунками, оскільки це – значне перевищення дебіторської заборгованості, яке може призвести до загрози фінансової стійкості та залученню додаткових джерел фінансування або проведенню рефінансування дебіторської заборгованості, що, в свою чергу, може сприяти погіршенню фінансової стійкості та ліквідності підприємства.

Література

1. Матицина Н.О. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю // Бухгалтерський облік і аудит. 2015. № 12. С. 38–42.
2. Тучак О. Управління дебіторською заборгованістю. Вінниця: «Баланс», 2012. С. 19–24.
3. Пінчук Т.А. Організаційно-методичні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством // Ефективна економіка. 2014. № 10. С. 36–41.
4. Блакита Г.В. Актуальні питання управління дебіторською заборгованістю // Збірник наукових праць ВНАУ. 2012. №3(69). С. 23-30.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ЩОДО ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ

**Євтушевська О.О., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту
Василюк В.О., магістрант кафедри обліку та аудиту
Одеська національна академія харчових технологій**

Актуальність теми зумовлена зростанням важливості контролю керівниками центрів відповідальності за сферами своєї діяльності, необхідністю оптимізації витрат у складних економічних умовах, зацікавленістю у точному й ефективному використанню ресурсів. Ведення управлінського обліку набуває все більшої поширеності, а відсутність його чіткого регламентування дозволяє

розробляти звітність у будь-якому зручному вигляді, самостійно обираючи її склад та форму.

Дана тема досліджувалась такими науковцями: Л.М. Біла, О.Ф. Вербило, В.А. Дерій, А.Б. Жданова, О.В. Карпенко, В.І. Кондрич, М.О. Любимов, В.О. Озеран, М.І. Скрипник, Л.Г. Столяр, Н.С. Хаймьонова, Л.В. Шалаєва та інші.

Управлінський облік можна охарактеризувати як інтегруючу систему підготовки ключової інформації і забезпечення нею різних рівнів управління з метою ефективного планування, контролю і покращення якості рішень. В системі управлінського обліку витрат, крім зазначеного, здійснюється оцінка прийнятих рішень на різних рівнях управління відповідно до загальної стратегії підприємства на підставі інформаційної бази, яка забезпечується внутрішньою (управлінською) звітністю [1]. Добре організований управлінський облік забезпечить чітке визначення відповідальності кожного робітника та зменшить можливість виникнення непорозумінь й конфліктних ситуацій. Значною перевагою ведення управлінського обліку є те, що майже одразу можна побачити, чи є він достатньо ефективним для певних ділянок діяльності підприємства. І якщо ні, то завжди є можливість розробки додаткових управлінських звітів чи покращення старих.

Ведення управлінського обліку не регулюється законодавством, адже такий облік буде суттєво відрізнятися залежно від специфіки діяльності підприємства та його галузі. Управлінський облік повинен оформлюватись відповідною звітністю, яка не буде заплутаною та складною для розуміння. Управлінська звітність складається відповідальними особами для своїх керівників та передбачає паралельне здійснення самоконтролю. Така звітність може мати вигляд паперового звіту, може бути представлена графічно чи в електронному вигляді. Якщо сфера діяльності підприємства дозволяє надати своїм робітникам у користування комп'ютер, то управлінська звітність частіше за все надається в електронному вигляді. При цьому слід зазначити, що є велика ймовірність існування на такому підприємстві спеціального програмного забезпечення для ведення управлінського обліку. Таке ПЗ зазвичай розробляється на замовлення підприємства і забезпечує облік його діяльності, містить у собі необхідну кількість управлінських звітів та має можливість покращуватись та доповнюватись. При цьому, керівництво підприємства має змогу здійснювати контроль за діяльністю всього підприємства, відповідно до наданих звітів.

Витрати на підприємствах повинні бути обґрунтованими. Ведення управлінського обліку витрат передбачає додатковий контроль за необхідністю здійснення таких витрат; перевірку суми витрат, яка повинна підтверджуватись відповідними документами; перевірку досягнення відповідного ефекту у результаті понесених витрат; контроль за діяльністю матеріально-відповідальних осіб тощо. З метою регулювання та обмеження рівня витрат на підприємствах можуть розроблятися відповідні кошториси, з якими потім порівнюються фактичні результати діяльності і робляться висновки щодо причин понесених перевитрат або економії коштів.

У складі внутрішньої управлінської звітності про витрати підприємства доцільно використовувати:

1) накопичувальні звіти (оперативні) – складаються окремо за видами готової продукції (робіт, послуг) центрами відповідальності, сегментами підприємства за короткі проміжки часу (тиждень, місяць тощо);

2) зведені звіти (поточні) – складаються на основі накопичувальних форм звітності та містять систематизовані дані за видами готової продукції (робіт, послуг) об'єктами обліку, про діяльність підрозділів (показники сегмента) на певну дату (місяць, квартал);

3) підсумкові звіти – відображають результати діяльності структурних підрозділів, центрів відповідальності (сегментів) та підприємства в цілому за певний період (квартал, рік) [2].

На підприємствах також використовується щоденне звітування щодо понесених витрат виробництва. Дані такого звітування можна використовувати при аналізі операційної діяльності підприємства та для поточного планування. При цьому слід надати можливість кожному робітнику складати такий звіт самостійно стосовно своєї виробничої ділянки. Такий процес є більш трудомістким та передбачає навчання кожного робітника, але у результаті керівництво матиме результати діяльності окремих робітників і зможе використовувати таку інформацію для прийняття управлінських рішень, наприклад, щодо скорочення персоналу. Щоденні звіти даного виду можна укладати на паперових носіях чи безпосередньо у мережеских засобах для обміну текстовими повідомленнями. Також слід зазначити, що подібні звіти можуть бути приводом для відшкодування витрат робітнику, якщо вони поклалися безпосередньо на нього, із відповідним документом, що підтверджує факт таких витрат.

Основними елементами управлінської звітності щодо витрат є такі: період, у якому витрати були понесені; підрозділ, у якому складається звіт; стаття витрат; сума витрат; П.І.Б. особи, що склала звіт; дата складання; підпис; графа для додаткового коментаря. Усі наявні супровідні документи, що підтверджують факт витрачання коштів, також додаються до звіту.

На мою думку, створення ПЗ для ведення управлінського обліку є першим кроком для оптимізації контролю за витратами підприємства. При цьому, таке ПЗ повинно бути відкритим для користування усім робітникам, що забезпечуватиме для них прозорість діяльності підприємства. Вони матимуть змогу, як мінімум, дивитися результати роботи інших робітників і всього підрозділу взагалі. Але такий погляд на ведення управлінського обліку доволі витратний: розробка ПЗ та закупівля обладнання для його використання призведе до значних витрат. Незважаючи на це, все більше підприємств створюють для себе так звану електронну управлінську базу, яку зазвичай використовують як основну базу для ведення обліку за господарською діяльністю. В першу чергу це викликано можливістю додаткового налаштування окремих розділів, додавання нових функцій та звітів та безпосередньою можливістю переглядати умовний звіт про результати

діяльності за короткий проміжок часу.

Література

1. Калмикова А.В., Шрам Т.В., Роль управлінського обліку як інструменту управління підприємством. V Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція "Альянс наук: учений – ученому". Режим доступу: http://www.confcontact.com/2009_03_18/ek1_kalmikova.php

2. Хаймьонова Н.С., Внутрішня звітність у системі управлінського обліку витрат підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/212.pdf>

АНАЛІЗ СТИМУЛЮЮЧОЇ ФУНКЦІЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

**Ощепков О.П., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту
Мельник Ю.М., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту
Турчина Г.О., магістрант кафедри обліку та аудиту
Одеська національна академія харчових технологій**

На сучасному етапі розвитку країни підприємства гостро відчують потребу у покращенні ефективності власної діяльності та конкурентоздатності на ринку. Відомо, що саме людський фактор дозволяє отримати значне зростання продуктивності праці, її ефективне використання, що в свою чергу призводить до зростання прибутків підприємства. Але для підвищення результатів діяльності підприємства, завдяки людському фактору, потрібна мотивація. Заробітна плата є одним із головних методів мотивації та стимулювання працівників.

Заробітна плата – одна із найважливіших соціально-економічних категорій. Для суспільства це основа їх добробуту. Висока оплата праці – гарантія мотивації трудової діяльності, підвищення ролі праці, зниження соціальної напруги в суспільстві. Саме тому, тема завжди залишається актуальною.

Питання мотивації досліджували такі вчені, як: А. Маслоу, А. Сміт, Ф. Тейлор, Д. П. Богиня, В. М. Прасол, О. А. Грішнова, Г. Т. Куліков, Е. М. Лібанова та інші.

Проблема збільшення продуктивності та стимулювання робітників до ефективнішої праці цікавила людей з давніх часів. Адам Сміт був одним із перших, хто вирішив досліджувати проблему мотивації. У праці «Дослідження про природу і причини багатства народів» було сформульовано концепцію «економічної людини», де пояснюється поведінка людей, що керуються в своїй діяльності власними інтересами та прагнуть до покращення свого економічного становища. Крім того, було звернуто увагу на наявність залежності розміру заробітної плати і результатів праці. Чим більше винагорода, тим більший стимул краще працювати [1].

Зміст

1.	СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ	3
	Кордзая Н.Р., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
2.	ОСОБЛИВОСТІ ТА СТАН ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРАРНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ	6
	Соколюк К. Ю., к.е.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	
3.	ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЗБУТУ ТА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ КАНАЛІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ МАЛИХ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА	9
	Бахчиванжи Л.А., к.е.н., доцент, Євтушок О.В., к.е.н., ст. викладач, Значек Р.Р., к.т.н., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	
4.	ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ РИНКУ ЗЕМЛІ В УКРАЇНІ	12
	Криницька О. О., к.е.н., доцент, Ткачук Т.І., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
5.	КОМУНІКАЦІЙНА ПІДТРИМКА МАРКЕТИНГОВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПРОДУКЦІЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РУРАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	15
	Касян С. Я., к.е.н., доцент, Дніпровський національний університет ім. Олесья Гончара, м. Дніпро	
6.	IP DUE DILIGENCE	19
	Дружкова І. С., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
7.	ЛІЗИНГ ЯК ФОРМА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗШИРЕНОГО ВІДТВОРЕННЯ	22
	Тарасова О. В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	
8.	СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ З ВИГОТОВЛЕННЯ СОКІВ І СОКОВМІСНИХ НАПОЇВ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОГО КОНСЕРВНОГО ЗАВОДУ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ	25
	Агеєва І.М., к.е.н., доцент, Ходзинська В. В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
9.	УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	28
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Філіппова К.П., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
10.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ЩОДО ВИТРАТ ДІЯЛЬНОСТІ	30
	Євтушевська О. О., к.е.н., доцент, Василюк В. О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
11.	АНАЛІЗ СТИМУЛЮЮЧОЇ ФУНКЦІЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ	33
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Мельник Ю. М. Турчина Г. О., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
12.	ЗМІСТ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ	35
	Євтушевська О. О., к.е.н., доцент, Гончарук І. А., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
13.	БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУДИТ В УМОВАХ КОМП'ЮТЕРНОЇ ОБРОБКИ ДАНИХ	37
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Тодорова А. С., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
14.	СТАНОВЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	39
	Ощепков О. П., к.е.н., доцент, Головаченко Л.М., асистент, Харькіна А. Д., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	
15.	МИКСЕОЛОГИЯ И ПРОДОВОЛЬСТВЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ	42
	Егорова-Гудкова Т. И., к.э.н., доцент, ОНУ им. И. И. Мечникова, г. Одесса	
16.	ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В УКРАЇНІ	44
	Немченко В. В., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15-16 жовтня 2019 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 01.10.2019 р.

Підписано до друку 01.10.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 13,15.
Тираж 500 екземплярів.

Видавництво «Друк Південь»
Тел.: 0972122975